

ΔΙΑΣΑΦΗΣΙΣ

Ὁ Ὁσιώτατος κ. Εὐλόγιος Κουρίλας Λαυριώτης ἐν σελ. 130 τοῦ ἰη' τεύχους τῆς «Θεολογίας» ἀναφέρων περὶ φυλλάδιου τοῦ Ἱερωνύμου Οἰκονόμου, ὀνομάζει αὐτὸν Μακρακιστὴν καὶ δὴ διὰ μετὰ δριμύτητος Μακρακιστοῦ, ἀποσκιρτήσας τῆς φιλίας τοῦ ἀοιδίου Ἀλεξάνδρου Λυκούργου, ἐπιτίθεται κατ' αὐτοῦ. Πρῶτον τὸ φυλλάδιον δὲν ἐξεδόθη τῷ 1889 ἀλλὰ πολὺ κατόπιν. Ἴσως δὲ εἶνε λάθος τυπογραφικόν. Δεύτερον ὁ «εὐπαιδευτος κληρικός» Ἱερώνυμος Οἰκονόμου, ὃν ἐγνωρίσαμεν, ἐκ τῆς Ἱ. Μονῆς τοῦ Μ. Σπηλαίου, χρηματίσας διευθυντῆς Ἱερ. Σχολῆς καὶ Ἱεροκλήρου, δὲν ἦτό ποτε Μακρακιστῆς, μόνον ἐξετίμα τὸν ζηλωτὴν καὶ σοφὸν Ἀπόστολον Μακράκην καὶ δὴ πρὸ τῆς καταδίκης του ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Τὸ φυλλάδιον ἐξέδωκεν ἐν Πάτραις λαβὼν ἀφορμὴν ἐκ τῆς ἀρθρογραφίας ἐν τῷ «Νεολόγῳ Πατρῶν» ἱκανοῦ δημοσιογράφου Μιχ. Γ. Σακελλαρίου, συγγενοῦς ἐκ τῆς συζύγου του τοῦ ἀοιδίου Ἀλεξ. Λυκούργου. Ὁ Μιχ. Σακελλαρίου ὅστις ἦτο ἐναντιὸν τοῦ Πασλαυτισμοῦ καὶ τῆς Βασιλείας τῆς Ἑλλάδος, ὑπερεπήγει ἐκάστοτε τὸν Ἀλέξ. Λυκούργον καὶ κατέκρινε πάντας τοὺς λοιποὺς καὶ δὴ καὶ αὐτὸν τὸν Ἀπόστ. Μακράκην.

Ἐνθυμούμεθα καλῶς διὰ ἡμεῖς ἐδώκαμεν τὸ φυλλάδιον τοῦ Ἱερωνύμου εἰς τὸν δημοσιογράφον Σακελλαρίου, ὅστις οὐδὲ γὰρ εἶπεν ἢ ἔγραψεν εἰς τὰ ὑπ' αὐτοῦ γραφέντα περὶ τοῦ Λυκούργου. Ἡ σιωπὴ του εἶνε χαρακτηριστικὴ.

† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλουπόλεως ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ

ΚΡΙΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

Κωνσταντίνου Καλλινίκου, Πρωτοπρεσβυτέρου τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, 52 Ὁμιλίαι. Ἐν Ἀθήναις 1927.

Μητροπολίτου Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Τιμοθέου, Περιστατικὰ Ψυχολογήματα, Ἡθογραφικαὶ εἰκόνες, Ἐν Ἀθήναις 1926.

Ὁ ἐπωφελῶς ἐργαζόμενος ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐν Ἀθήναις Σύλλογος αὐτῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν» ἐξέδοτο τὰς 52 Ὁμιλίαις τοῦ εὐσεβοῦς καὶ διαπρεποῦς

πρωτοπρεσβυτέρου κ. Κωνσταντίνου Ν. Καλλινίκου, προϊσταμένου τῆς ἐν Μάγχεστερ τῆς Ἀγγλίας Ὁρθόδοξου Ἑλληνικῆς Κοινότητος. Ἀκαταπόνητος ἐργάτης, ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου, πλουσιάζει συχνάκις τὴν Ἐκκλησιαστικὴν φιλολογίαν μὲ σπουδαίας συγγραφάς, καίπερ πάσχων ἀτυχῶς ὑπὸ χρόνιου παθήματος. Αἱ 52 Ὁμιλίαι εἶνε σύντομοι καὶ γλαφυραὶ ἐπὶ διαφόρων ζητημάτων, τὰ ὅποια ἀναπτύσσονται ἐπὶ τῇ βάσει χωρίου τῆς Θεοπνεύστου Ἀγίας Γραφῆς. Ἀναπτύσσονται δὲ οὐχὶ ἀσχέτως πρὸς τὴν σύγχρονον ἐποχὴν καὶ τὴν θερησκευτικὴν καὶ κοινωνικὴν κατάστασιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Καίτοι ὁ σοφὸς συγγραφεὺς ζῆ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν μακρὰν τῆς Ἑλλάδος, γνωρίζει ὅμως κάλλιστα αὐτὴν καὶ, ἰκανώτατος ψυχολόγος καὶ ἀνατόμος, ἐξετάζει καὶ ἀνατέμνει τὴν κατάστασιν αὐτῆς.

Σύντομία, σαφήνεια, γλαφυρότης, χάρις, διακρίνουν καὶ τὰς 52 Ὁμιλίαις τοῦ φιλοπάτριδος κληρικοῦ. Δὲν ἐπιφορτώνει αὐτάς μὲ πολλὰ καὶ δύσληπτα χωρία, ἀλλὰ λαμπρῶς προσαρμόζει ὀλίγα καὶ οὕτως ἐξετάζει μὲν κοινωνικὰ ἐνιαχοῦ ζητήματα, ἀλλὰ μεταβιβάζει καὶ τὴν δρόσον καὶ χάριν τοῦ οὐρανοῦ. Τὰ πάντα δὲ αἰχμαλωτίζονται ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ Κυρίου, τοῦ ὁποίου ἡ διδασκαλία εἶνε ἡ ζύμη ζυμώνουσα ὅλον τὸ φύραμα τῆς ἀνθρωπότητος «Αἱ κοινωνικαὶ διαφοραὶ, λέγει, θὰ ὑφίστανται ἐφ' ὅσον ὑφίστανται ὄρη καὶ κοιλάδες, πλάτανοι καὶ θάμνοι, κάμηλοι καὶ μύρμηκες, ὄκεανοὶ καὶ ρύακες. Οὕτως ἀνέκαθεν ἐπλάσθη ὁ κόσμος καὶ οὕτω θὰ μένη... Ἡ Ἐκκλησία δὲν μεροληπτεῖ. Ἄν ὁ Χριστὸς ἦτο μὲ τὸ μέρος τῶν κεφαλαιούχων μόνον, δὲν θὰ ἐξεσφενδόνιζε κατ' αὐτῶν τὸ τρομερὸν ἐκεῖνο αὐθαί ὑμῖν τοῖς πλουσίοις». Ἄλλ' ἀφ' ἐτέρου καὶ ἡ πτωχεία μόνη δὲν ἀρκεῖ νὰ κινή τὸν οἰκτὸν Τοῦ. Χρειαζεται ἠθικὴ ἀξία καὶ πρὸς ταύτην καὶ μόνην ἀποβλέπει Ἐκεῖνος ἵνα καὶ ἐκ πτωχῶν καὶ ἐκ πλουσίων σχηματίσῃ τὴν εὐτυχεστέραν Βασιλείαν Τοῦ (σελ. 17).

Δὲν δυνάμεθα ν' ἀναλύσωμεν ὅλας τὰς Ὁμιλίαις. Συναιστώμεν δὲ θερμῶς αὐτάς εἰς πάντα Ὁρθόδοξον Χριστιανὸν καὶ ἐκφράζομεν τὴν εὐχὴν ὅπως ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος παραγγείλη ν' ἀναγινώσκωνται ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς, ἐν ἐλλείψει Ἱεροκλήρουκος.

Ὁ ἀληθῶς ἀκαταπόνητος ἐργάτης ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου Σ. Μητρολίτης Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας κ. Τιμόθεος ἐξέδοτο νέον περισπούδαστον ἔργον. Ὡς τὰ πρότερον, οὕτω καὶ αὐτὸ εἶνε κυρίως προϊόν τῆς θερμῆς εὐσεβείας καὶ τοῦ θερησκευτικοῦ του ζήλου καί, ὡς δηλοῦται ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς, δὲν ἀναπτύσσει ἐν ζήτημα μὲ συνοχὴν, ἀλλὰ περὶ πολλῶν, φιλοσοφῶν ὑγιῶς καὶ ψυχολογῶν βαθέως ἐπ' αὐτῶν. Μετὰ θάρρους καυτηριάζει τὰς κοινωνικὰς πληγὰς καὶ τὴν οὐχὶ εὐάρεστον κατάστασιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους, ὑποδεικνύει δὲ τὰ μέσα τῆς ἀνορθώσεως καὶ σωτηρίας, διότι μόνον ἡ ἀλήθεια θὰ ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τῶν κατατροχουσῶν αὐτὸ δεινῶν. Ὁ μελετῶν τὰ «Περιστατικὰ Ψυχολογήματα» ἀπρολήπτως πείθεται ἀκραδάντως καὶ συνομολογεῖ εἰς τὰ μετὰ χάριτος καὶ εὐσεβείας ἀναπτυσσόμενα.

Ὁ Σ συγγραφεὺς ἀναγνωρίζει ὅτι πολλὰ συμβαίνουν τὰ φοβερὰ καὶ ἀνῆκεστα ἀπὸ τοῦ 1914 καὶ δὴ ὁ σημερινὸς πολιτισμὸς κινδυνεύει, ἀλλ' ἔχει πεποίθησιν ὅτι ἡ ἀνθρωπότης θὰ συνέλθῃ· αἰτία δὲ τῆς θλιβερᾶς καταστάσεως αὐτῆς εἶνε κυρίως ἡ διαίρεσις τῶν Ἐκκλησιῶν. Θὰ εἰρηνεύσουν δὲ

πάντα τα εὐνη αὐτὰν παύσων νὰ ὑπάρχουν κατὰ μέρος Ἐκκλησία Χριστιανικά». Ἡ διαίρεσις αὕτη θὰ παρέλθῃ ὅταν ὁ Παπισμὸς καὶ ὁ Προτεστάντισμὸς θὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν, ἣν διακρατεῖ τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος. Διὰ τοῦτο αὐτὸ ἔχει μεγάλην ἀποστολὴν ἐν τῇ Ἱστορίᾳ καὶ πάντες οἱ Ἕλληνες χριστιανοὶ ὀφείλομεν ἀνά συντελέσωμεν τὸ καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος εἰς τὸν καταρτισμὸν Ἐκκλησίας ζωῆς καὶ Πολιτείας Χριστιανικῶς σκεπτομένης καὶ διατιθεμένης. Οὕτω κατόπιν ἀναπτύσσει περὶ θρησκείας, παιδείας καὶ οἰκογενείας οἱ τρεῖς δὲ οὗτοι συντελεσταὶ πρέπει νὰ συνεργασθοῦν ὁμοφρόνως καὶ ὁμοθύμως διότι δι' αὐτῶν τιθασσέεται τὸ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ θηρίον τοῦ σαρκικοῦ ἐγωῖσμοῦ καὶ ἀνακτᾶται τὸ ἠθικὸν αὐτῆς κράτος ἢ ψυχὴ ἢ ἀθάνατος». Ὁμιλεῖ ἐκτενῶς, μὲ ξωηρὰ χρώματα, περὶ τῆς καταστάσεως τῆς Ἐκκλησίας, τῆς οἰκογενείας καὶ δὴ τῆς παιδείας, ἣτις «πρέπει συνάμα νὰ εἶναι θρησκεία καὶ ἠθικὴ· καταδικάζει τὴν ὑλιστικὴν ἐκπαίδευσιν διότι «οἱ διδάσκαλοι πάντες πάσης ἐπιστήμης. ἐὰν δὲν ἔχωσι τὴν θρησκευτικὴν πίστιν τοῦ Ἔθνους καὶ τοῦ Κράτους, ἐνῶ ἄσκοοι τὸ ἔργον αὐτῶν, κατὰ φυσικὸν λόγον θὰ εἶναι διαφθορεῖς τῆς νεολαίας καὶ ὑπονομευταὶ τῆς ὑποστάσεως τοῦ Κράτους» (σελ. 49). Οὕτω κατόπιν ὀμιλεῖ περὶ τοῦ ἱ. κλήρου, ὅστις πρέπει νὰ εἶνε ἀξίος τῆς ἀποστολῆς του. Ὁ ἱ. κληρὸς, εἴτε ἔγγαμος, εἴτε ἄγαμος, διδακτικὸς, ἅγιος καὶ ἔχων Ἀποστολικὸν ζῆλον, δύναται νὰ ὠφελῆσῃ τὸ Ἔθνος· οἱ δὲ πολῦτιμοι συνεργᾶται του εἶνε οἱ θεολόγοι διδάσκαλοι, οἵτινες θὰ πολεμήσουν τοὺς παντοίους ἐχθρούς, ὡς εἶνε ὁ Κομμουνισμὸς, ὁ Χιλιασμὸς, ὁ Οὐνιτισμὸς καὶ ἡ κτηνώδης ἀκολασία.

Ἄρκετὸν λόγον ποιεῖται περὶ τοῦ ἱ. κλήρου καὶ τῆς κατὰ Χριστὸν ἀγαμίας, ὡς καὶ τῶν Μονῶν καὶ Μοναχῶν. «Ὁ σημερινὸς Μοναχικὸς βίος εἶναι παρῳδία οἰκτρὰ» καὶ διὰ τοῦτο ζητεῖ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸν ἰδεώδη Μοναχικὸν βίον τῶν πρώτων αἰώνων καὶ νὰ «καταστῶσι τὰ Μοναστήρια πνευματικὰ φυτώρια καὶ κέντρα ἐπιστημονικῆς μελέτης, καλλιτεχνίας καὶ βιοτεχνίας». Πρὸς τοῦτο ἐκφράζει ἰδίως γνώμας περὶ τῆς διοικήσεως αὐτῶν καὶ νὰ εἶνε ἐννέα μόνον ἐν Ἑλλάδι. Ἡ γνώμη τοῦ Σ συγγραφέως εἶνε κατὰ τοῦ ἰδιορῦθμου συστήματος τῶν ἱ. Μονῶν, ἣ δὲ πνευματικὴ διοίκησις πρέπει νὰ χωρισθῇ τῆς οικονομικῆς διαχειρίσεως. Ἐκ τοῦ κοινοβιακοῦ βίου τῶν ἱ. Μονῶν ὀρθῶς ἐφαρμοζομένου «θὰ μορφῶνονται χαρακτῆρες ἀγιότητος». Οὕτως ἀνεφάνησαν τόσοι ἄγαμοι ἥρωες κληρικοὶ κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους· «εἰς αὐτοὺς ὀφείλεται ἡ στερέωσις τοῦ Χριστιανικοῦ οἰκοδομήματος καὶ ἡ ἐξάπλωσις τῆς θρησκείας τῆς ἀγιότητος ἐν τῷ κόσμῳ κατὰ τῆς τυραννικῆς βίας καὶ τῆς ζωῶδους ὑλοφροσύνης» (σελ. 223).

Δυστυχῶς σήμερον, εἴπερ ποτε, διαδίδεται ἡ κτηνώδης ἀκολασία καὶ ὁ λεγόμενος ἐλεύθερος γάμος, ὅστις διαφθείρει τὰς κοινωνίας καὶ τὰ ἔθνη ἐνῶ τὸνναντίον ὁ τίμος γάμος «εἶναι ἡ σωτηρία τῆς ὑγείας, εἶναι μακροβιότης, εἶναι ἡ οἰκονομία τοῦ βίου, εἶναι ἡ εὐημερία καὶ ἡ χαρὰ, εἶναι ἡ κρατικὴ δύναμις, εἶναι ἡ ἔθνικὴ δόξα». Περὶστατικῶς ἐν § ΙΔ' γίνεται λόγος περὶ τῆς δημοσιογραφίας, ἣτις «εἶναι ἔργον ἀποστολικόν, διότι εἶναι ἔργον ἠθιοπλαστικόν», ἐν δὲ § ΙΕ' περὶ τῆς ἀντιχρίστου Μασσωνίας, ἣτις εἶνε σχέδιον Ἑβραϊκὸν καὶ ἀποβλέπει εἰς τὴν ἀνατροπὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται ὁ «μυστικισμὸς, τὸν ὅποιον ἔχει ὡς βάσιν τῆς προσηλυτιστικῆς

δράσεως αὐτοῦ». Ἡ Μασσωνία ἢ ὁ ἐλευθεροτεκτονισμὸς εἶνε σύστημα ἐν σκότει ἐργαζόμενον καὶ τὸ ὁποῖον συνέστη κατὰ τῆς Παπικῆς ἀπολυταρχίας, ἀλλὰ τὸ σύστημα δὲν εἶχε λόγον υπάρξεως ἐν τῇ Ἀνατολῇ εἰς δὲ τὰς Μασσωνικὰς Στοιὰς εἰσέρχονται καὶ γίνονται ἀδελφοὶ πάσης θρησκείας καὶ φυλῆς ἄνθρωποι, οἱ δὲ μὴ Μασσῶνοι θεωροῦνται βέβηλοι. Τὸ σύστημα τοῦτο μετεφινεύθη ἐκ τῆς Λύσεως καὶ ἐν Ἑλλάδι, ὅπου ἰδρῦθησαν πολλαχοῦ Μασσωνικαὶ Στοιὰ Ὁ Μ. Ἀρχιτέκτων δὲν εἶνε ὁ ἀληθὴς Θεὸς ἀποκαλυφθεὶς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, δὲ οὐ ἡ σωτηρία τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἐν τέλει παρέχει τὴν συμβουλὴν ὅπως συνενωθῶσι πῖσαι αἱ ἠθικαὶ καὶ διανοητικαὶ δυνάμεις τῆς Ἑλλάδος Πάντες δηλονότι νὰ συνέλθουν ἐν Ἀθήναις καὶ νὰ τεθῇ πρῶτον καὶ μόνον θέμα χρειάζεται εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος ἢ Ἐκκλησίαν διὰ τὴν ἀναγκαίτησιν τοῦ ρεύματος τῆς ἠθικῆς καταπτώσεως καὶ τὴν πρόληψιν τοῦ ἐσχάτου κινδύνου; ἐὰν ναί τότε ὀφείλου πάντες νὰ βοηθήσουν τὴν Ἐκκλησίαν γινόμενοι ἐθνουσιῶδεις λάτρεις τοῦ Χριστοῦ, παρέχοντες τὸ παράδειγμα ἐν τῷ ἀτομικῷ καὶ κοινωνικῷ βίῳ ὅτε ὁ ἀκολουθήσῃ καὶ ὁ λαός.

Τοιοῦτον ἐν ἀτελεῖ σκιαγραφία εἶνε τὸ νέον ἔργον τοῦ εὐσεβόφρονος καὶ ἀκαμάτου ἐν τῷ διδάσκειν καὶ γράφειν Σ. Μητρίτου Καλαβρυτῶν κ. Τιμοθέου. Τὰ «περιστατικά ψυχολογήματα» διακρίνει κυρίως βαθυτάτη εὐσέβεια καὶ φιλοπατρία. Ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἡ σφοδρὰ ἐπιθυμία τῆς ἀνυψώσεως τῆς Ἐκκλησίας μεθ' ἧς ἀναποσπάστως συνδέεται τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος. Εὐχῆς μόνον θὰ ἦτο, ἂν παραλείποντο τὰ ἐν σελ. 162, 202 καὶ ἄλλα τινα.

† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπούλεως ΠΟΥΛΚΑΡΘΟΣ

G. Kittel. Die Probleme des palästinischen Spätjudentums und das Urschristentum. 1926.

A. He adl a m. Jesus der Christus, sein Leben und seine Lehre. 1926 (μετάφρασις εἰς τὸ γερμανικὸν ὑπὸ J. Leipoldt).

P. Fiebig Die Umwelt des neuen Testaments. 1926.

K. Hoil. Urchristentum und Religionsgeschichte. 1926.

H. T. V o g e l. Grundriss der Einleitung in d. n. Testament. 1925.

C. C l e m e n. Die Entstehung des n. Testaments. 1926.

F. J. K. J a c k s o n καὶ K. L a k e. The Acts of the Apostels. 3 τόμοι 1920—1926.

K. P i p e r. Paulus. 1926.

K. S t a a b. Die Pauluskatechen.

Ἡ ἐργασία τοῦ Kittel, ἢ βαθεῖα κατανόησις τῆς ἐποίας ἀπαιτεῖ εἰδικὰς γνώσεις, δεικνύει τὴν συνάφειαν τῶν τελευταίων βιβλίων τῆς Π Δ. πρὸς τὰ χρονολογικῶς πρῶτα τῆς Κ Δ.

Ἐν τῷ συγγράμματι τοῦ He adl a m περιγράφεται, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πηγῶν, ὁ βίος καὶ ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ. Κατὰ τὸν συγγραφέα, τὰ ἀξιωματικότερα ἐκ τῶν Εὐαγγελίων εἶναι τὸ κατὰ Μάρκον καὶ τὸ κατὰ Λουκᾶν.

(1) Πβλ. Ὁ Μασσωνισμὸς ἐν Ἑλλάδι ἀποκαλυπτόμενος». Ἐν Πάτραις 1892 καὶ ἰδίᾳ τὴν Εἰσαγωγὴν.

Σχετικῶς πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Λουκᾶ ἐξιστόρησιν τῆς παιδικῆς ἡλικίας τοῦ Ἰησοῦ, διακρίνει τὰ ἔγχη τῆς ἐπιδράσεως δημῶδους ποιήσεως καὶ μυθικῶν στοιχείων.

Ἀξιολόγον βοήθημα διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν ἐρευναν τῆς Γραφῆς εἶναι τὸ σύγγραμμα τοῦ F i e h i g. Παρέχονται τὰ ἀναγκαῖα στοιχεία ἐκ τῆς συγχρόνου πρὸς τὰ πρόσωπα τῆς Κ. Διαθήκης φιλολογίας. Καὶ τὸ βιβλίον τοῦτο εἶναι δύσκολον πρὸς κατανόησιν, καθότι οὐ μόνον προϋποθέτει εἰδικὰς θεολογικὰς γνώσεις, ἀλλὰ καὶ πληροῦται διὰ «παρὰλλήλων» χωρίων καὶ ἐκ τῆς Ἰνδικῆς φιλολογίας. Ἐν τούτοις λίαν ἀξίεπαινος εἶναι ἡ συλλογὴ ῥαββινικῶν κειμένων, τὰ ὁποῖα διευκολύνουσιν ἰδίᾳ τὴν κατανόησιν τῆς ἐπὶ τοῦ Ὁμοῦς ὁμιλίας. Τὸ βιβλίον ἐπισφραγίζεται διὰ πλουσίου πίνακος περιεχομένων.

Ὁ Κ. H o l l προσπαθεῖ νὰ δεῖξῃ τὴν θέσιν τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν τῷ πανθέφ τῶν θρησκειῶν. Ὁ χριστιανισμός, κατ' αὐτόν, ἐκπηδήσας ἐκ τοῦ συγκρητισμοῦ τῶν ἑλληνιστικῶν καὶ ἑλληνορωμαϊκῶν χρόνων, ἀποτελεῖται ἐκ στοιχείων λίαν ἑτερογενῶν. Ἀλλὰ τότε ἐν τίνι ἔγκειται ἡ ἀξία τοῦ χριστιανισμοῦ, δι' ἧς οὗτος ἀνεδείχθη νικηφόρος; Τὸ ἰδιάζον ἐν τῇ θρησκείᾳ ταύτῃ εἶναι, κατὰ τὸν H o l l, ἡ περὶ Θεοῦ ἀντίληψις τοῦ Ἰησοῦ.

Ἡ ἐπιτομὴ τῆς Εἰσαγωγῆς εἰς τὴν Κ. Διαθήκην τοῦ V o g e l s κυρίως εἰπεῖν εἶναι συντεταγμένη χάριν τῶν σπουδαστῶν. Τὸ βιβλίον τοῦ C l e m e n εἶναι μία εἰδικὴ Εἰσαγωγή.

Αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων τοῦ J a c k s o n καὶ L a k e ἐξεδόθησαν τῇ συνεργασίᾳ πολλῶν ἀγγλῶν θεολόγων. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἀκολουθεῖ ἰδίᾳ τῷ συστήματι τοῦ E. M e y e r «Ursprung und Anfänge d. Christeniums 1921». Ζητήματα, ὡς τὸ πνεῦμα τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ, διοικήσεις τῶν ρωμαϊκῶν ἐπαρχιῶν, χριστολογία τῶν πρώτων τοῦ χριστιανισμοῦ δεκαετηρίδων κλπ. ἐξετάζονται μετ' ἐμβριθείας. Ἀλλ' ἡ συνεργασία πολλῶν προσώπων, μολοντοὶ πλουτίζει τὸ ἔργον, διαταράσσει τὴν ἐνότητα αὐτοῦ· οὕτω π. χ. ὡς πρὸς τὸν συγγραφέα τῶν Πράξεων, ὁ E m m e t ἀκολουθεῖ τῇ παραδόσει ὅτι τὸ ἔργον εἶναι τοῦ Λουκᾶ, ἐνῶ ὁ W i n d i s c h ἀποφαίνεται κατὰ τῆς παραδόσεως. Οἱ πλείστοι τῶν συνεργατῶν ἔχουσι τὴν γνώμην ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γράψῃσαν τρίτον Εὐαγγέλιον καὶ Πράξεις ὑπὸ συνοδοιπόρου τοῦ Παύλου Κατ' αὐτούς, ὁ συγγραφεὺς τῶν βιβλίων τούτων ἔζη κατὰ τὴν πρώτην ἢ δευτέραν δεκαετηρίδα τοῦ β' αἰῶνος, ἐπεξεργασθεὶς παλαιότερας πηγὰς. Ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς καθίσταται οὕτω ὁ στόχος διασταυρομένων πυρῶν τῶν ἀγγλῶν θεολόγων.

Ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ ὁ P i r e r ἀριστετεχνικῶς περιγράφει τὴν εἰς τὰ ἔθνη ἀποστολικὴν ἐνέργειαν τοῦ Παύλου.

Αἱ Pauluskatenen τοῦ S t a b οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ σειρὰ πατερικῶν ὑπομνημάτων, ἅτινα μετὰ μεγάλης ἐπιμελείας ἐξέδωκεν οὗτος. Πρὸ τριῶν περὶ που ἔτων ἐξέδωκεν ὁ αὐτὸς τοιαύτας Katenen τῶν καθολ. ἐπιστολῶν. Δ. Μ.

H. G u n h e l. Die Psalmen übersetzt und erklärt. 1926.

Τονίζει ὁ συγγραφεὺς τὴν πρόοδον τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ πολιτισμοῦ, ἂν καὶ ὁ ἴδιος ἐν τισι σημείοις ὑπερεκτιμᾷ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ βαβυλωνιακοῦ καὶ αἰγυπτιακοῦ πολιτισμοῦ ἐπὶ τοῦ ἰσραηλιτικοῦ ἔθνους. Μία παραβολὴ πρὸς τὸ ἄρι ὡσαύτως ἐκδοθὲν Ἔγγραμμά εἰς τοὺς Ψαλμοὺς τοῦ

König δεικνύει τὴν συντηρητικότητα τούτου ἔναντι τῶν ὑπερβολῶν τοῦ Gunkel, ὅστις βλέπει πανταχοῦ τῶν Ψαλμῶν μυθολογικὰς καὶ ἑξατολογικὰς ἐπιδράσεις.

P. Gebler. Der Katholische Opfertagesdienst. 1926.

T. Michels καὶ A. Wintersig. Heilige Gabe 1927.

W. Birnbau. Die Katholische liturgische Bewegung. 1926.

Τὰ βιβλία ταῦτα δίδουσι μίαν εἰκόνα τῆς συγχρόνου λειτουργικῆς κινήσεως ἐν τῷ Παπισμῷ, ἣτις σκοπὸν ἔχει νὰ φέρῃ τοὺς πιστοὺς εἰς ἀμεσώτεραν ἐπαφὴν πρὸς τὰ ἐν τῇ λειτουργίᾳ τελούμενα.

Διὰ τοὺς λειτουργοὺς ἐξεδόθησαν

Ministranten-Büchlein 1926

Corpenrat. Gemeinsame Monatsandacht für Messdiener 1926 (ὁδηγίαί χάριν τῶν λειτουργῶν).

J. B. Thibaut. Ordre des offices de la Semaine Sainte à Jerusalem du IVe au Xe siècle (Études de Liturgie et de Topographie Palestiniennes) 1926.

Ἐν τῇ Ὀμιλητικῇ σπουδαίᾳ παρατηρεῖται ὡσαύτως κινήσεις καὶ τάσεις ἀναμορφωτικῆς. Ὁ ἄνω μνημονευθεὶς Birnbau ἔγραψε καὶ βιβλίον σχετικῶς πρὸς τὴν γλωσσικὴν ἀναμόρφωσιν τοῦ κηρύγματος.

F. Imle. Heilige sie in der Wahrheit τόμοι 2. Τὸ βιβλίον τοῦτο δύνανται νὰ θεωρηθῇ ὡς μία συμβολὴ εἰς τὴν Ὀμιλητικὴν καὶ δὴ εἰς τὰ δογματικὰ ὀμιλητικὰ θέματα, ἅτινα ἐπεξεργάζεται κατὰ τὰς νεωτέρας ἀπαιτήσεις.

W. Moock. Esther' ἐκδ. T. Paffrath. 1926 (κηρύγματα ἐπὶ τοῦ βιβλίου τῆς Ἑσθῆρ). Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι καὶ βιβλία τῆς Π.Α. εἶναι δυνατὸν νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς βάσις καὶ ἀφετηρία διὰ τὸ χριστιανικὸν κήρυγμα. Εἰς 21 κηρύγματα ἀναπτύσσει ὁ συγγραφεὺς διάφορα θέματα, ἕκαστον τοῦ βιβλίου τῆς Ἑσθῆρ ἐιλημμένα (ὡς π.χ. ἀξία τῆς γυναικός, τιμότης τοῦ ὑπαλλήλου, τὸ θάρρος τῆς ὁμολογίας, δικαιοσύνη, εἰρήνη, ὑποκρισία κλπ.). Ὁ συγγραφεὺς δὲν ἀπομακρύνεται τοῦ καιμένου, εἰ καὶ ποιεῖται ἐνιαχοῦ χρῆσιν τῆς ἀλληγορίας, ὡσάκις ἡ ἀνάγκη ἀπαιτεῖ

M. Meyer. Kraft zum Leben. 1926 (20 κηρύγματα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς Ὀμιλητικῆς συντεταγμένα).

P. W. Bessler. Der frohe Prediger. 1927.

Δ.Μ.

Κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος (1926) ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Joseph Christopher κριτικὴ ἐκδοσις τοῦ κατηχητικοῦ συγγράμματος τοῦ Αὐγουστίνου «De catechizandis rudibus» μετὰ μεταφράσεως εἰς τὸ ἀγγλικὸν καὶ σχολίων.

J. Schumacher. Hilfsbuch für d. Kathol. Religionsunterricht 1926

W. Pichler. Katechesen für die Unterstufe der Volksschule 1926.

A. Buckert. Evangelischer n. Katholischer Religionsunterricht.

O. Fberhard. Schule, Religion und Leben. 1926.

E. Emme καὶ P. Stevick. Principles of Religions Education. 1926.

Οἱ συγγραφεῖς καταδεικνύουσι τὴν σπουδαιότητα τῶν τελευταίων ἐπιστημονικῶν σπουδῶν ἐν τῷ πεδίῳ τῆς θερησκευτικῆς ἀγωγῆς.

Fr. N. Færster. Religion und Charakterbildung 1925.

E. Jahn. Christendom und Erziehung. 1926. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἀπο-

τελεῖ μίαν ἀντίδρασιν κατὰ τῆς ὁσμῆραι ὀγκουμένης εἰσεως, ἥτις ἐπιζητεῖ νὰ προσδώσῃ θετικο-χρησιμοθηρικὸν χαρακτῆρα εἰς τὴν ἐν γένει σχολικὴν μόρφωσιν. Ὁ συγγραφεὺς, ὢν ἐν ταυτῷ παιδαγωγὸς καὶ θεολόγος, τονίζει τὴν ἀξίαν τῆς χριστιανικῆς ἀγωγῆς, ἀντιπαραβάλλον τούτῳ σκοποῦς αὐτῆς πρὸς τοὺς τῶν ἄλλων παιδαγωγικῶν κατευθύνσεων.

F. H i c k m a n. Introduction to the Psychology of Religion. 1926. Τὸ βιβλίον περιλαμβάνει πέντε μέρη, ἐν οἷς ἐξετάζονται προβλήματα σχετικὰ πρὸς τὴν ψυχολογίαν τῆς θρησκείας.

R. J o n e s. Finding the Trail of Life. 1926. Εἰς 12 κεφάλαια ὁ συγγραφεὺς ἀσχολεῖται μὲ τὸ ζήτημα τῆς σχέσεως τῆς ὑφῆς τῆς ψυχῆς τοῦ παιδὸς πρὸς τὰ ἀπασχολοῦντα αὐτὴν θρησκευτικὰ προβλήματα.

C. H i l k e r. Handbuch zum Einheitskatechismus, 1927.

Ὁ F o e r s t e r θεωρεῖται ὡς εἰς ἐκ τῶν κορυφαίων ἀντιπροσώπων τῆς συγχρόνου παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης. Ἐν τῷ ἴνω βιβλίῳ του διατυποῖ τὴν πεποιθῆσίν του, ὅτι πᾶσα ἄθρησκος παιδαγωγικὴ, πᾶσα μέθοδος καὶ ἀπόπειρα πρὸς μόρφωσιν χαρακτῆρων ἀπροσανατόλιστος καὶ ἐστερημένη μᾶς ὠρισμένης μεταφυσικῆς κατευθύνσεως ἢ ἰδεολογίας παραμένει περιφερικὴ καὶ προῶριστα ταχέως νὰ ναυαγήσῃ. Πᾶσα ἠθικὴ διδασκαλία περὶ ἐλαττωμάτων ἢ ἀδυναμιῶν, ἐστερημένη τῆς θρησκευτικῆς καὶ δὴ τῆς χριστιανικῆς κοσμοθεωρίας, καταντῆ κενὸς λόγος ἀνευ ἐρείσματος καὶ ἀνευ σημασίας. Πᾶσα ἀληθὴς ψυχολογία καὶ παιδαγωγικὴ ὀφείλει ν' ἀναχωρῆ ἐκ τῆς προϋποθέσεως ὅτι πᾶς ἄνθρωπος φέρει τὰ σπέρματα τοῦ προκατορικῶ ἀμαρτήματος. Ὅτι ὁ F o e r s t e r δὲν προτιθεῖται ἀπλῶς νὰ εἰσαγάγῃ τὴν θρησκευτικὴν ἰδέαν ἐν τῇ παιδαγωγικῇ, ἀλλ' ὅτι ὁ σκοπὸς του εἶναι ἀντικειμενικός, ἥτοι ἢ ἐξυπηρέτησις τῆς ἀληθείας, ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὅτι διαφωνεῖ ἐντισι σημείους πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν παιδαγωγικὴν καὶ διδασκικὴν ἥς τὰς μεθόδους θεωρεῖ ἀπρηχαιωμένas.

A. M.

H. B o l z a u. Fürsorge recht und Caritas 1927. Τὸ βιβλίον τοῦτο παρέχει οὐ μόνον ἐνδιαφέρουσαν εἰκόνα περὶ τῆς τε ἐπιστήμης καὶ τῆς ἰδιωτικῆς κοινωνικῆς περιθάλψεως ἐν Γερμανίᾳ, ἀλλὰ καὶ χρησίμους ὁδηγίας διὰ τὸ ἔργον τῆς περιθάλψεως ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, ὡς καὶ ὑπὸ τῶν ἰδιωτικῶν σωματείων.

Τὰ σύγχρονα προβλήματα τῆς φιλανθρωπικῆς ὀργανώσεως εἶνε τὸ ἀντικείμενον καὶ εἰδικῶν περιοδικῶν, ὡς ἡ «Soziale Kultur» (ἐκδ. ὑπὸ W. Hohn) «Führer korrespondenz» (ὑπὸ A. Pieper) κλπ.

Δὲν πρέπει νὰ παρασιωπήσωμεν καὶ τὴν φιλολογίαν, παπικὴν τε καὶ προτεσταντικὴν, ἥτις περιστρέφεται περὶ τὸ πρακτικὸν πρόβλημα τῆς ἀγνότητος τοῦ χριστιανικοῦ γάμου ἐν τῇ σημερινῇ κοινωνίᾳ καὶ τὴν θέσιν τῆς θεολογίας ἀπέναντι τοῦ προβλήματος. Τὸ «φυλετικὸν πρόβλημα» ἀπασχολεῖ ἀπό τινος σοβαρῶς τὴν προτεσταντικὴν καὶ παπικὴν θεολογίαν καὶ Ἐκκλησίαν. Τὸ 32 Προτεσταντικὸν συνέδριον ἐν Χάλλῃ (Ἰούνιος 1925), τὸ συνέδριον «für innere Mission» τῆς Δρέσδης καὶ πολλὰ ἄλλα συνέδρια ἀπασχολοῦνται σοβαρῶς μὲ τὸ πρόβλημα τοῦτο. Ἐὰν συγκρίνωμεν τὴν θέσιν τῆς τε προτεσταντικῆς καὶ παπικῆς Ἐκκλησίας ἀπέναντι τοῦ ζητήματος, θὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ὁ Παπισμὸς ἔχει ἐνταίαν, ὠρισμένην καὶ σταθερὰν πολιτικὴν ἢ κατεύθυνσιν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν Προτεσταντι-

μόν, ὅστις παρουσιάζει ἀστάθειαν καὶ ἀβουλίαν. Ἀξιόλογος εἶνα ἡ σχετικὴ βιβλιογραφία, ἐκ τῆς ὁποίας ἀναφέρομεν τὰ τελευταίως ἐκδοθέντα καὶ τὰ σπουδαιότατα συγγράμματα :

R. Liertz Vor den Toren der Ehe. Ein Buch für alle, die das Glück der Ehe suchen. 1926.

J. Schwarz. Eheunterricht. 1927.

K. Rieder. Der Brautunterricht. 1925.

Τὸ σύγγραμμα τοῦ R. Liertz διαίρεται εἰς τρία κεφάλαια, ἤτοι α) Φυσιολογία καὶ ἱστορικαὶ βάσεις τοῦ γάμου. β') Ψυχολογικαὶ τινες προϋποθέσεις καὶ γ) Ἠθικαὶ ἀπαιτήσεις τοῦ γάμου. Αἱ ἱατρικαὶ καὶ βιολογικαὶ ἀρχαὶ τοῦ βιβλίου τούτου συμφωνοῦσι πλήρως πρὸς τὰς χριστιανικὰς τοιαύτας, ἐν τῷ τρίτῳ ἰδίως μέρει. Ἐν τῷ πρώτῳ καὶ δευτέρῳ μέρει ὑπάρχουσι σημεῖα τινα, πρὸς τὰ ὁποῖα διαφωνεῖ ἡ χριστιανικὴ πίστις, ὡς π. χ. τὸ ἐκ τῆς ἐξελίξεως τοῦ ἐμβρύου ἐν τῇ μήτρῳ συμπέρασμα περὶ τῆς ἐξελίξεως τῶν ἐμβίων ὄντων (φυλλογένεια-ὄντογένεια) κλπ.

Οἱ δύο ἕτεροι συγγραφεῖς Schnärgy καὶ Rieder ἀπαιτοῦσιν ἐγκράτειαν ἐν τῷ συζυγικῷ βίῳ, ἵνα ἐθίζωνται οἱ σύζυγοι εἰς ἀποχὴν κατὰ τὸν χρόνον τῶν νηστειῶν καὶ ἀσκήσεων.

I. Klug. Die Tiefen der Seele. 1926.

T. Kranich. Ideal und Wirklichkeit in der christlichen Ehe. 1927.

V. Cathrein. Die lässliche Sünde und die Mittel zu ihrer Verhütung. 1926 (Ἀσκητικὴ βιβλιοθήκη) κλπ.

Εἰς λατινικὴν γλῶσσαν, ἰδίως χάριν τῶν ἱερέων, ἐξομολογητῶν, παιδαγωγῶν καὶ παντὸς διευθύνοντος ψυχὰς εἶνε συντεταγμένον τὸ βιβλίον τοῦ B. Merklebäck (Quaestiones de Castitate et luxuria 1926). Πρόκειται περὶ πρακτικῶν ζητημάτων, σχέσιν ἐχόντων πρὸς τὴν ἀγνότητα τοῦ χριστιανικοῦ γάμου. Δ. Μ.

A n n a M i u r a S t a n g e. Celsus und Origenes. 1926.

Ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ «Lehrbuch der Dogmengeschichten (1909) γράφει ὁ Adolf von Harnack τὰ ἐξῆς περίπου: «Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο νὰ εἶχομεν μίαν ἀκριβῆ ἀντιπαράθεσιν τῶν κοσμοθεωριῶν Κέλσου καὶ Ὠριγένους». Τὸ ἔργον τοῦτο ἀνέλαβεν ἡ μαθήτρια τοῦ σοφοῦ τῆς Γερμανίας κυρία Anna Miura Stange, ἡ ὁποία ζῆ νῦν ἐν Ἰαπωνίᾳ ὡς σύζυγος καθηγητοῦ τινος τῆς φυσικῆς. Διαίρει τὴν ἐργασίαν τῆς εἰς τρία τμήματα, ἐν οἷς χαρακτηρίζονται οἱ δύο μεγάλοι θρησκευτικοὶ καὶ πνευματικοὶ ἀντίπαλοι, ἡ πολεμικὴ ἑκατέρου, ἡ ἰδιορρυθμία τῶν κοσμοϊστορικῶν αὐτῶν ἀντιλήψεων, ἡ ὁμοιότης ἢ διαφορὰ τῶν φιλολογικῶν καὶ ἱστοριοφιλοσοφικῶν βάσεων ἑκατέρου καὶ τὸ κοινὸν τῆς ἀλληγορικῆς ἐξηγήσεως. Παραδόξως ἡ συγγραφεῖς θεωρεῖ τὴν ἀπολογίαν τῆς θεότητος τοῦ Χριστοῦ ὡς ἐπὶ ἐθνικῆς βάσεως ἐρειδομένην, καθ' ὅσον ὁ Ὠριγένης χρησιμοποιοεῖ τὸ ἐλληνοιστικὸν ἰδεῶδες περὶ ὑπερφυσικοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοῦ ἱστορικοῦ προσώπου τοῦ Ἰησοῦ, βάσεως, ἣτις δὲν ἀπέχει πολὺ τῶν ἀντιλήψεων τοῦ Κέλσου. Τοιοῦτοτρόπως, κατὰ τὴν συγγραφέα, εἰς πολλὰ σημεῖα διαπιστοῦται σύμπτωσις ἀντιλήψεων, ἡ ὅλη πολεμικὴ ὁρμάται ἐκ τῶν αὐτῶν, εἴτε συναφῶν φιλοσοφικῶν προϋποθέσεων (σ. 162). Καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν περὶ Λόγου ἀντιλήψιν Κέλσου καὶ Ὠριγένους διαβλέπει ἡ συγγραφεῖς ταυ-

τότητα πεποιθήσεων. Ἡ ὑπερεκτίμησις αὐτῆ τῆς ταυτότητος ἰδεῶν καὶ πεποιθήσεων τῶν δύο ἀντικάλων ἀποτελεῖ ἴσως ἓν ἐκ τῶν σπουδαιότερων μινονεκτιμῶν τοῦ βιβλίου.

Δ. Μ.

Lic. Hans Duhm Der Verkehr Gottes mit den menschen im Alten Testament. Tübingen 1926.

Τὸ περιεχόμενον τοῦ βιβλίου τούτου δὲν ἀνταποκρίνεται πλήρως πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ τίτλου ὑπαινισσόμενον θέμα, διότι ὁ σ. ἀσχολεῖται μᾶλλον περὶ τὴν ἱστορίαν τῆς Ἰσραηλ. θρησκείας παρὰ περὶ τὴν οὐσίαν αὐτῆς Ὁρμώμενος ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ὅτι θρησκεία ἐν τῇ Ἰσραηλ. ἐποχῇ σημαίνει τὴν σχέσιν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον καὶ οὐχὶ τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεόν, ἐξετάζει τὴν ἱστορικὴν αὐτῆς ἐξέλιξιν ἐν τῇ Π. Δ. Ἡ σχέσις αὕτη συντελεῖται κατ' ἀρχὰς δι' ἄμεσον ἐμφανίσεως αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ εἰς σπουδαίους ἀνθρώπους, δι' ἧς γνωρίζει αὐτοῖς τὸν τόπον τῆς διατριβῆς καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἵνα δύνανται νὰ ζητῶσιν αὐτὸν καὶ διακρίνωσιν αὐτὸν τῶν λοιπῶν θεοτήτων. Ἐκ τῆς συγγενείας τῶν ἀνθρώπων τούτων ἀναπτύσσεται ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ. Ἀφ' οὗτου ὁμοῦς ὁ Jahve συνάπτει ἐν Σινῶ συνθήκην μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ παύει ἡ ἄμεσος πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἐμφάνισις τοῦ Θεοῦ, ἐπικοινωνοῦντος πλέον μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ διὰ κλητῶν ἀρχηγῶν, χωρὶς ἀκόμη ν' ἀποβῇ ἡ λαϊκὴ πλέον καταστάσα θρησκεία τοῦ Jahve θρησκεία λατρείας, ὅπερ συμβαίνει μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς χώρας. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης, καθ' ἣν ἡ θρησκεία ἐντοπίζεται εἰς τὴν λατρείαν καὶ τὰς λειτουργικὰς διαλέξεις, ἀναφαίνονται οἱ ἱερεῖς ὡς μεσάζοντες μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Τὸ ἄτομον δὲν δύναται πλέον ἐλευθέρως νὰ ἐπικοινωνήσῃ μετὰ τοῦ Θεοῦ, ἔχει ἀνάγκην τῶν ἱερέων. Ὑπάρχουσι ὁμοῦς homines religiosi οἵτινες εὐρίσκονται εἰς ἄμεσον ἐπικοινωνίαν πρὸς τὴν θεότητα, οἱ *Ναζιραῖοι* Nebi'im (τοὺς τελευταίους θεωρεῖ ὁ σ. ὡς τοὺς ἐν ἐκστάσει λαλοῦντας καὶ ἐκλαμβάνει τὴν ἐρμηνεῖαν τοῦ ῥήματος Ναβα=προφητεύειν ὡς ἀνεπιτυχῆ νομίζει ὅτι μᾶλλον ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ γλωσσολαλεῖν τῆς Κ. Δ. δι' ὃ καὶ διαστέλλει αὐτοὺς τῶν κυρίως προφητῶν), οἱ *anische ha'elehin'* ὡς ὁ Ἡλίας καὶ ὁ Ἐλισσαῖος, καὶ οἱ *κυρίως προφῆται*. Εἰς τὰς δύο πρώτας κατηγορίας, παρατηρεῖ ὁ σ., ἔλλειπει ὁ ἠθικὸς σκοπὸς, εἰς τὴν τρίτην, ἧς κύριον γνώρισμα τὸ θαῦμα, μόλις διαφαίνεται διὰ δὲ τῶν προφητῶν ἀνέρχεται ἡ Μωσαϊκὴ θρησκεία τὴν ὑπάτην βαθμίδα τῆς ἐξελλίσεως αὐτῆς. Ἀντὶ τῆς λατρείας, ἦν μεθ' ὧν τῶν δυνάμεων οἱ προφῆται πολεμοῦσι, τονίζεται νῦν ὑπ' αὐτῶν ἡ ἠθικότης. Ὁ Jahve δὲν εἶναι πλέον συνδεδεμένος μετὰ τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τῆς Παλαιστίνης, εἶνε τὸ ἠθικὸν ὄν, τὸ ὅποιον μόνον μετὰ ἠθικῶν προσωπικοτήτων ἐπικοινωνεῖ. Ἄλλ' οἱ προφῆται δὲν ἐπέτυχον τοῦ ἐπιδικωμένου. Τὴν ὥραιαν ταύτην ἀνάπτυξιν τῆς ἐννοίας τῆς θρησκείας διαδέχεται ταχέως ἡ κατάπαυσις. Ἐκ τοῦ κύκλου τῶν μαθητῶν τῶν προφητῶν, ἐν τῇ προσπαθείᾳ καὶ ἐν τῇ τελευταίᾳ στιγμῇ νὰ σώσωσι τὸν λαόν, προέρχεται τὸ Δευτερονόμιον, ὅπερ ἀποτελεῖ πλέον τὸ κέντρον τῆς θρησκείας. Ὁ Νόμος, λαμβάνων τὴν τελικὴν αὐτοῦ μορφήν διὰ τοῦ Ἐσδρα, κανονίζει πλέον τὴν σχέσιν τοῦ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου Δὲν ὑπάρχει πλέον ἐλευθέρω ἐπικοινωνία τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον, οὐδεμία θεΐσις διὰ τὴν προφητείαν, οὐδεμία νέα ἀποκάλυψις. Ὁ Θεὸς εἶνε προσδε-

μένος εἰς τὸν Νόμον αὐτοῦ, δὲν μένει ἄλλο τι δι' αὐτὸν παρὰ ἡ ἀμοιβὴ καὶ τιμωρία τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου. Οὕτω ἡ Ἰσραηλ. θρησκεία καταπνίγεται τέλος εἰς τὴν Ταλμουδικὴν διδασκαλίαν.

Παρὰ τὴν ἐπίσημον ὁμῶς ταύτην θρησκείαν διατηρεῖται ἀκόμη παρὰ τῷ λαῷ ἐσωτερικὴ ἰσχυρὰ πίστις εἰς τὴν θεϊαν πρόνοιαν καὶ δὲν ἐλλείπουν ἀνθρώποι ἐν οἷς διατηρεῖται τὸ πνεῦμα τῶν ἀρχαίων προφητῶν.

Ἐν τέλει ὁ σ. ἀνασκοπῶν τὴν ἐξέλιξιν τῆς Ἰσραηλ. θρησκείας παρατηρεῖ ὅτι αὕτη συντελεῖται διὰ προόδων καὶ καταπτώσεων, τὰς ὡραίας δημιουργικὰς ἐποχὰς διαδέχονται περίοδοι καταπτώσεως. Ἡ τοιαύτη δὲ πορεία τῆς Ἰσρ. θρησκείας ἀνταποκρίνεται πλήρως πρὸς τὴν γενικὴν ἱστορίαν τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος καὶ δύναται νὰ ἐξηγηθῇ διὰ τῶν ψυχολογικῶν νόμων χωρὶς ν' ἀναγκασθῶμεθα νὰ δίδωμεν ἐν αὐτῇ τὸν θεῖον παράγοντα.

Ἄλλὰ διὰ τῶν ψυχολογικῶν καὶ τῶν φυσικῶν ἱστορικῶν νόμων δὲν θὰ δυνηθῇ ὁ σ. νὰ ἐξηγήσῃ τὴν προφητείαν. Δὲν εἶνε αὕτη ψυχικὸν φαινόμενον, ὡς ὁ σ. νομίζει, εἶνε πνευματικόν, εἶνε τὸ μυστήριον, τὸ θαῦμα ὅπερ συμβαίνει ἐν τῇ πνευματικῇ σφαίρᾳ. Ἀκριβῶς δὲ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἀρχεται ἡ κυρίως θεολογία, κόπτιε ὁ σ. τὸ νῆμα. Περιεργον ὅτι ἀκοκλείει ὁ σ. τὸν θεῖον παράγοντα ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἰσρ. θρησκείας, ἐνῶ ἡ ἔννοια τῆς σχέσεως τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐννοηθῇ ἄνευ ἀποκαλύψεως, τὴν ἔννοιαν τῆς ὁποίας ἐπιμελῶς ἀποφεύγει ὁ σ.

B. M. B.

H. Schmidt. Die Thronfahrt Jahves am Fest der Jahreswende im alten Israel. Tübingen 1927.

Ἐν τῇ πραγματείᾳ ταύτῃ ἐξετάζει ὁ σ. ἂν οἱ οὕτω καλούμενοι Malaki Jahve ψαλμοὶ (ψαλ. 47, 93, 95-100 κατὰ τὸ ἔβρ. κείμεν. Πρόκειται περὶ τῶν ψαλμῶν ἐν οἷς ἀπαντᾷ ἡ ἔκφρασις «ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν») δέον νὰ ἐρμηνευθῶσιν ἐν ἐσχατολογικῇ ἔννοιᾳ ἢ εἶνε λειτουργικοὶ ὕμνοι ἐπὶ γεγονότι ὅπερ κατὰ πᾶν ἔτος ἐορτάζετο. Ὁ σ. ἀποκρούων τὴν ὑπὸ τοῦ H. Gunkel τονισθεῖσαν ἐσχατολογικὴν ἔννοιαν τῶν ψαλμῶν, δέχεται τὴν ὑπὸ τοῦ Mowinkel δοθεῖσαν ἐρμηνείαν, καθ' ἣν οὗτοι εἶνε λειτουργικοὶ ὕμνοι ἐπὶ τῇ μεγάλῃ ἐορτῇ τοῦ νέου ἔτους.

Τὴν πρώτῃαν δὴλον ὅτι τῆς πρώτης ἡμέρας ἐκάστου νέου ἔτους ἦγετο ἐφ' ἀμάξης ἐν μεγάλῃ πομπῇ ὁ ὑπὲρ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης ὑπὸ τῶν χειρῶν βεῖμ ἐπισκιαζόμενος θρόνος τοῦ Jahve ἐκ τῆς παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ δρους Σιών κειμένης πηγῆς Γυχῶν εἰς τὸν ναόν, ἵνα συμβολικῶς παρασταθῇ ἡ εἰς τὸν θρόνον ἀνάρρησις τοῦ Jahve (ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην ἐρμηνεύει ὁ σ. πάσας τὰς σχετικὰς πρὸς τὴν βασιλείαν τοῦ Jahve ἐν τοῖς ψαλμοῖς τούτοις περιεχομένα, ἐκφράσεις), μεθ' ἣν ἐπακολουθεῖ ἡ κρίσις τῶν λοιπῶν θεῶν, τῶν εἰδωλολατρῶν καὶ τῶν ἐθνικῶν. Ἡ ἐορτὴ αὕτη ἦτο ἀρχικῶς συνδεδεμένη, κατὰ τὸν σ., μετὰ θυσίας αἰχμαλώτων, οὕτω δὲ καὶ ἐρμηνεύει τὰ χωρία ψαλμ. 68, 19, 23, 24. 149 Ἰχνη δὲ τοῦ αἱματηροῦ τούτου δράματος θέλει ν' ἀνακαλύψῃ καὶ εἰς ψαλμ. 75, 9. Ὁβδ. 16. Ἰερσμ. 25, 15 ἐξ. 51, 7 ἐξ. Ἰεζεκ. 23, 31-33. Ἦσ. 51, 17, 22. Ζαχαρ. 12, 2. Ἀβακ. 2, 16. Θρημ. 4, 21. Εἰς τὸν αὐτὸν κύκλον τῶν ψαλμῶν κατατάσσει ὁ σ. καὶ τὰ ψαλμ. 132, 89, 1-3, 6-19. 1 Σαμ. 2, 1-10. Ψαλμ. 2. 20. 21. 110, ἐν οἷς καθορίζεται ἡ σχέσις κατὰ τῆς ἐορτῆς τοῦ ἐπι-

γείου βασιλείας του 'Ιουδα πρὸς τὸν οὐράνιον βασιλεῦ Jahve. Ἐξετάζων εἶτα ὁ σ. τὰς ἀρχαιότερας ἱστορικὰς καὶ προφητικὰς πηγὰς τῆς Π. Δ. εὐρίσκει ὡς χωρία, ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, ἧτις μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ βασιλείου τοῦ 'Ιουδα καὶ τὴν εἰσαγωγὴν παρὰ τοῖς 'Ισραηλίταις τοῦ βαβυλων. ἡμερολογίου ἐξαφανίζεται, τὰ Αριθ. 23,21 'Ιερμ. 8,19,20 'Ιεζ 40,1 'Ἰωσ καὶ 'Ωσ. 7,5. Ἀμὼς 5,16-24. Ἐν τέλει τονίζει ὁ σ. ὅτι ἡ ἑορτὴ αὕτη δὲν εἰσῆχθη παρὰ τοῖς 'Ισραηλίταις ἐκ τῶν Βαβυλωνίων, ἀλλὰ μᾶλλον ἦτο κοινὴ ἑορτὴ Βαβυλωνίων, Ἀσσυρίων, 'Ισραηλιτῶν καὶ Αἰγυπτίων.

B. M. B.

C. h. P o u l e t, Histoire de l' Eglise t. I Antiquité et Moyen Age, σ. XIV-454 t II. Temps modernes, σ 670. Paris (Beauchesne) 1926. Ἐκαστος τῶν τόμων τοῦ Ἐγχειριδίου τούτου τῆς Γεν. Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας συνοδεύεται ὑπὸ συνοπτικῶν πινάκων τῶν γεγονότων καὶ τῶν χρονολογιῶν, ὡς καὶ ὑπὸ γεωγραφικῶν χαρτῶν. Ἄλλ' ὁ σ. ἠκολούθησε πλημμελὲς σύστημα τῆς διαιρέσεως τῆς ἱστορικῆς ὕλης κατὰ αἰῶνας. X.

E. F a s c h e r, ΠΡΟΦΗΤΗΣ, Eine sprach und religionsgeschichtliche Untersuchung. Giessen (Töpelmann) 1927. Ὁ σ. ἐξετάζει τὴν ἔννοιαν τῆς λέξεως «προφήτης» παρὰ τοῖς Ἕλλησι, τοῖς Αἰγυπτίοις, παρὰ τῇ Π. Δ. τῶν Ο' καὶ παρὰ τοῖς Ἕλληνοισταῖς 'Ιουδαίοις, παρὰ τῇ Κ.Δ. καὶ τοῖς συγγραφεῦσι τῆς ἑλληνιστικῆς ἐποχῆς, τέλος παρὰ τοῖς χριστιανοῖς ἀπολογηταῖς καὶ τοῖς ἀντιρρητικοῖς συγγραφεῦσι τοῦ β' καὶ γ' αἰῶνος X.

B. X. Μπελούμπαση, Διακόνου, Ἡ Γένεσις τῆς ζωῆς καὶ ἡ Δαρβίνοιος θεωρία, Ἐν Πειραιεῖ 1927. Ἐν δέκα κεφαλαίοις ὁ φιλόπονος σ. ἐξετάζει μεθοδικῶς τὰς ὕλιστικὰς δοξασίας περὶ ζωῆς καὶ ἐμπεριστατωμένως ἀνασκευάζει αὐτὰς ἔχων ὑπ' ὄψει διάφορα ἐπιστημονικὰ συγγράμματα, ἡμέτερά τε καὶ ξένα. Σκοπὸς τοῦ σ. εἶναι νὰ προφυλάξῃ τὴν νεολαίαν ἀπὸ τῶν ὀλεθρίων καὶ ψευδῶν ἰδεῶν τοῦ ὕλισμοῦ καὶ τῆς ἐπακολουθούσης αὐτὰς ἠθικῆς διαφθορᾶς, τοῦ σκοποῦ δὲ τούτου πλήρως ἐπέτυχε, παρασκευάσας ἔργον ὠφελιμώτατον καὶ ἀξίον πάσης προσοχῆς.

Ἐγγ Μιχαηλίδου, Καθηγητοῦ. Ὁ Αἰγυπτιώτης Ἑλληνισμὸς καὶ τὸ μέλλον του, Ἀλεξάνδρεια 1927. Μετὰ γενικὰς παρατηρήσεις καὶ ἐπισκόπησιν περὶ τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ Ἑλληνισμοῦ πρὸ τοῦ 1800 ἐκτίθενται γενικῶς οἱ λόγοι τῆς ἐνισχύσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ κατὰ τὸν 19' αἰῶνα.

N. N. G l o u b a k o v s k i, Ἐπισκόπησις τῆς ρωσικῆς θεολογικῆς φιλολογίας, ἐν Recherches des Sciences Religieuses, t. XVII, N. 3et. 4, 1927, σ. 256—287. Ἡ ἐπισκόπησις αὕτη δημοσιευθεῖσα τὸ πρῶτον ρωσιστὶ ἐν Acta Academiae Velehradensis, Prage Bohemorum 1922, vol. XI, 1920—22, μεταφράσθη εἰς τὴν Γαλλικὴν ἐν τῷ ἀνωτέρῳ περιοδικῷ ὑπὸ Φιλίππου de Kegn.

Παν. Ἰ. Μπρασιώτου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, Οἱ Φιλισταῖοι καὶ ὁ Αἰγαιοκρητικὸς Πολιτισμὸς ἐν Παλαιστίνῃ Δόγος ἐναρκτήριος ἀπαγγελθεὶς ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου τῇ 8 Φεβρ. 1926 Ἐνατύπως ἐκ τῆς Ἐπιστημ. Ἐπετηρίδος τῆς Θεολογ. Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου, Ἀθήνησι 1926.

Κυρίλλου Ρωμανοῦ, ἀρχιμ. Δ.Δ. Ἐρμηνευτικαὶ καὶ κριτικαὶ σημειώσεις

εἰς τὸν ἐν Ψαλμῶν τοῦ Δαυὶδ ἦτοι τὸν Προομιμακόν, Ἐν Ρόδῳ 1927.

Γ. Α. Σωτηρίου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, Τὸ ὄραριον τοῦ Διακόνου ἐν τῇ Ἀνατ. Ἐκκλησίᾳ Ἀνατολίῳ ἐν τῆς Ἐπισκ. Ἐπιστ. τῆς Θεολογ. Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου, Ἀθήναι 1926.

Γ. Δηλιγιάννη, Καθηγητοῦ, Ἡ Βιβλιοθήκη Ζαγοράς, (Πηλίου: Ἀλεξάνδρεια 1926.

Ἰουστίνου Ποπέβιτς ἱερομ. Καθηγητοῦ, τὸ πρόβλημα τῆς προσωπικότητος καὶ τῆς γνώσεως κατὰ τὸν Μακάριον τὸν Αἰγύπτιον. Ἐναίσιμος Διατριβή. Ἐν Ἀθήναις (τύποις Φοίνικος) 1926.

W. Lüttge (καθηγητοῦ ἐν Heidelberg). Nietzsche und die Krisis des Christentums—Heimische des Glaubens. Ἰδίως τὸ τελευταίως ἐκδοθέν: Zur Krisis des Christentums. 1926. Τὰ βιβλία ταῦτα τοῦ W. Lüttge ἐμφανίζουσι τοὺς κινδύνους, οὓς τὸ χριστιανικὸν σκάφος διατρέχει, ἐν μέσῳ τῶν σκοπέλων καὶ τῶν ἐναντίων ἀνέμων, οἱ ὅποιοι πανταχόθεν τὸ ἀπειλοῦσιν ἀπὸ τοῦ Nietzsche ἰδίᾳ καὶ ἐντεῦθεν. Ὁ συγγραφεὺς ἔχει πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν δεινὴν ἐσωτερικὴν πάλην τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου, κυμαινομένου μεταξὺ πίστεως καὶ ἀπιστίας, ἀλλὰ παρέχει συγχρόνως τὴν βεβαιότητα περὶ τῆς αἰωνίου ζωτικότητος καὶ τῆς τελικῆς νίκης τοῦ Χριστιανισμοῦ. Δ. Μ.

Ludw. v. Pastor. Geschichte der Päpste seit dem Ausgang des Mittelalters (1920—1922, τόμ. 7 9. Ὁ 7ος τόμος δύναται ἄριστα νὰ θεωρηθῆσθῇ οὐχὶ τόσοσ ὡς ἱστορία τοῦ Πίου IV, ὅσον ὡς μία ἱστορικὴ ἐπισκόπησις τῆς Λυτικῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τοῦ 1559—1565.

A K n e e r. Das uneheliche Kind. 1926.

Ἐν τῷ τεύχει τοῦ Φεβρουαρίου τῆς «Howiletis and pastoral Review» περιέχεται λίαν ἐνδιαφέρουσα ὄλη. 1) Πρακτικῆς φύσεως (περὶ γάμου, οἰκοδομικῆς ναῶν κλπ.) 2) ἀπολογητικῆς φύσεως (ἡ μορφολογικὴ βάση τῆς ἐξελίξεως) 3) συνοπτικὰ ὑποδείγματα ἐκκλησιαστικῶν λόγων.

Ὁ «Monatschrift für Pastoraltheologie» τοῦ Μαρτίου ἐ.ἔ. περιέχει ὡσαύτως ὑποδείγματα λόγων διὰ τὴν Μ. Παρασκευὴν καὶ τὸ Πάσχα (Christus für uns gestorben, Das Karfreitagsgeheimnis u. s. w.) ὑπὸ Niebergall, Fezer, Schiller κλπ. Ὁσαύτως σπουδαίωτον ἄρθρον «Ethik oder Moralpsychologie?» ὑπὸ Schwerfeger.

Σπουδαία κατὰ τὰ τελευταία ἔτη καταβάλλεται προσπάθεια πρὸς διερεῦνησιν καὶ ἐξονόχησιν τῶν πρὸς τὴν ἱστορίαν τῶν ἀρχαίων λειτουργῶν συνδεομένων προβλημάτων. Πορβ. καὶ τὰ τελευταία τεύχη τοῦ «Jahrbuch für Liturgiewissenschaft» καὶ τὸ πέρυσιν ἐκδοθὲν σύγγραμμα τοῦ Lietzmann. Ὁ Grisar ἐξέδωκε σπουδαίαν ἐργασίαν «Das Missale im Lichte römischer Stadgeschichte» (1925). Δ. Μ.

H. L a e c h. Church Administration. 1926. Ὁ γνωστός ἐκδότης τῆς «Church Management» ἐξέδωκεν ὑπὸ τὸν ἄνω τίτλον πραγματείαν, ἐν ἣ διατρίβει περὶ ζητήματος ἐκκλησιαστικῆς κυβερνητικῆς φύσεως.

E. v o n d e r G o l t z. Christentum und Leben. 5 τομῆδια 1926. Ὁ συγγραφεὺς ἐξετάζει διάφορα ζητήματα πρακτικῆς φύσεως ἐν τῇ ἀρχαίᾳ καὶ ταῖς συγχρόνοις Ἐκκλησίαις, ὡσαύτως δὲ καὶ δημόδιους πρακτικῆς ἀπολογητικῆς.

K. Stückenberger, Aus der Gefängniswelt. 1926.

J. Herr, Praktischer Kursus der Homiletik. 1926.

Priest, Kunst und Seelsorge. 1926.

A. Busemann, Die Jugend in eigenem Urteil. 1926. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐξεδόθησαν ἀπειράριθμοι ἐπιστημονικαὶ ἐργασίαι, ἀφορώσαι εἰς ψυχολογικὰς μελέτας ἐπὶ τῆς παιδικῆς καὶ νεανικῆς ἡλικίας (Spranger, Hofmann, Turnling κλπ.). Διὰ τῶν ἐργασιῶν τούτων ἐπιδιώκεται κυρίως, ὡς λέγει καὶ ὁ Spranger, ἢ εἰς τὸ ἀνώτατον δυνατὸν ὄριον ἀνάλυσις καὶ μελέτη τοῦ ἰδιόζοντος ἐκείνου κατὰ τὴν μεταβατικὴν ἀπὸ τῆς νεανικῆς εἰς τὴν ἀνδρικήν ἡλικίαν ψυχολογικοῦ τύπου, ὅστις ἀποτυπῶται εἰς τὸν νέον καὶ ἀποτελεῖ τὴν ψυχὸνθεσιν αὐτοῦ κατὰ τὴν ὄριμον ἡλικίαν. Τὸ ἄνω μνημονεῦθὲν σύγγραμμα τοῦ Busemann παρέχει γενικὰς γραμμὰς, ὑποδεικνύον τὸ πρόγραμμα καὶ τὴν κατεύθυνσιν τῶν μελλουσῶν ἐργασιῶν, διότι, ὡς πᾶς τις ἔννοεῖ, τὸ πρόβλημα τοῦτο μακρὰν ἀπέχει ἀπὸ τοῦ νὰ λάβῃ ὀριστικὴν λύσιν, ἀπαιτοῦνται δέ, κατὰ τὴν ὁμολογίαν ὅλων τῶν περὶ αὐτὸ ἀσχολουμένων, μακροὶ καὶ ἐπιπονώτατοι εἰδικαὶ ἐργασίαι. Δ. Μ.

P. Cudman, Imagination and Religion 1926. Ψυχολογικὸν καὶ παιδαγωγικὸν σύγγραμμα, πραγματευόμενον περὶ τῆς δυνάμεως τῆς φαντασίας καὶ πῶς εἶνε δυνατόν ἢ θρησκεία νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴν κολοσσαίαν ταύτην ἐν τῷ ἀνθρώπῳ δύναντι.

H. S. Prantl καὶ R. Scherwatzky, Religion und Leben.

Τὸ βιβλίον τοῦτο εἶναι θαυμάσιον εὐχρηστὸν διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν θρησκευτικῶν εἰς τὰ ἀνώτερα ἐκπαιδευτήρια. Ἐξεδόθησαν μέχρι τοῦδε οἱ τρεῖς πρῶτοι τόμοι 1926. Ὁ πρῶτος τόμος περιέχει ἐκλεκτὰς βιβλικὰς ἱστορίας καὶ εἰκόνας ἐκ τῆς ἱστορίας τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ὁ β' τόμος πραγματεύεται περὶ τῆς ἱστορίας τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ὁ γ' τόμος πραγματεύεται περὶ τῆς ἱστορίας τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν ἐκτάσει. Ὁ δ' εἶναι μία εἰσαγωγὴ εἰς τὰς Γραφάς, ἀνάλογος πρὸς τὰς πνευματικὰς δυνάμεις τῶν μαθητῶν.

Δ. Μ.

I. Sost, Wesen und Bedeutung der Schulzeugnisse und ihre pädagogische u. psychologische Auswertung 1926.

Θεωρεῖ ὁ συγγραφεὺς τὴν βαθμολογίαν ἐν τοῖς ἐνδεικτικοῖς καὶ τοῖς ἀπολητηρίοις ὡς μίαν ἀνεπαρκῆ πρὸς μόρφωσιν ἀκριβοῦς γνώμης περὶ τῆς πραγματικῆς ἀξίας καὶ ἰκανότητος ἐνὸς μαθητοῦ.

Benno von Hagedorn, Platon als Ethischer Erzieher 1926.

Mayer-Leonhard, Das Jugendliche im Platonischen Phaidon. 1926. Ἀμφότερα ταῦτα τὰ συγγράμματα πραγματεύονται ἱστορικῶς καὶ ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν σύγχρονον παιδαγωγικὴν περὶ τῆς θέσεως τοῦ Πλάτωνος ἐναντι τῶν σπουδαίων προβλημάτων τῆς ἀγωγῆς τῶν νέων.

W. Martini, Glaube und Leben 1926. Ἐξετάζονται ὅλα σχεδὸν τὰ ζητήματα τοῦ χριστιανικοῦ βίου ὑπὸ σύγχρονον πνεῦμα.

K. Japha, Über die Reaktionszeit von Kindern und ihre Korrelation zur Intelligenz. 1926. Ἡ συγγραφεὺς ἐν συντομίᾳ καὶ σαφηνεῖα πληροφορεῖ περὶ τῶν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ καθηγητοῦ T. Ziehen γενομένων ἐσχάτως πειραμάτων ἐπὶ παῖδων 6-14 ἐτῶν. Δ. Μ.